

Jaarverslag 2022 van de Cliëntenraad (CR) WIL

Inleiding

2022. Was een turbulent jaar met vele gezichten als Corona met aansluitend Longcovid. Daarnaast het onmogelijke, een oorlog in Oekraïne met vele gevolgen voor zowel de landelijke als de wereldeconomie.

Door de impact van deze gebeurtenissen en o.a. de toeslagenaffaire en de inflatie (hoge energieprijzen) zijn een aantal knelpunten in onze sociale zekerheid naar boven gekomen.

Ook over de participatiewet wordt anders over geacht. De uitgangspositie dat de hoogte van uitkeringen, een prikkel moeten vormen om werk te aanvaarden, is achterhaald gebleken. Grote groepen mensen lukt het niet om een plek op de betaalde arbeidsmarkt te verwerven.

De grote vraag naar arbeid in 2022 heeft onvoldoende perspectief geboden aan mensen met een uitkering.

Ook is gebleken dat door de loonmatiging in de afgelopen jaren grote groepen werkenden niet voldoende inkomen verdienen om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.

Met name door de hoge inflatie is dit pijnlijk zichtbaar geworden.

Het spook van armoede doet steeds meer opgang. Veel mensen zakken onder het bestaansniveau en worden afhankelijk van o.a. de voedselbanken en kledingbanken en overige hulporganisaties.

Door het stopzetten van de instroom in de Sociale Werkvoorziening in 2015 en het realiseren van de Baangarantieregeling en Beschut Werk zijn veel mensen met een arbeidsbeperking buiten spel komen te staan. Zij zijn nu afhankelijk van de bijstand en bouwen geen pensioen op.

Het plaatsen van banen onder de baangarantieregeling is een moeilijk proces. Veel wordt ingezet op Beschut Werk binnen bedrijven, echter dit vraagt een intensieve begeleiding. Helaas zijn een aantal collectieve voorzieningen zoals arbeidsplaatsen voor arbeidsgehandicapten met ondersteuning voor een deel beëindigd.

De vier Gemeenten in WIL-verband hebben de afgelopen jaren uitvoerig met elkaar van gedachten gewisseld over de invulling van het te voeren beleid en uitvoering van taken. Uiteindelijk hebben gemeenten een divers beleid ontwikkeld. De gemeenten hebben meer eigen verantwoordelijkheid genomen voor het re-integratiebeleid en een aantal plaatselijke voorzieningen.

De Cliëntenraad WIL acht deze ontwikkelingen ongewenst. Zij meent dat dit leidt tot een verschillende behandeling van mensen met identieke problemen tussen de gemeenten.

De Cliëntenraad WIL meent dat dit leidt tot een ingewikkelder en daardoor duurder uitvoeringsbeleid van de WIL.

Om de Baangarantieregeling tot een succesvolle uitvoering te brengen en het wegvallen van het overleg tussen lokale overheden, werkgevers en werknemers, heeft de landelijke overheid de zogenaamde arbeidsmarktregio's ingesteld. Voor het westelijk deel van Utrecht is dit Arbeidsmarktregio 14 (ofwel de Utrechtse Werktafel). De ambitie in de Utrechtse Werktafel is groot. Inzet is om de werkgeversbenadering te intensiveren en centraliseren.

Bijdrage Cliëntenraad WIL in 2022

Tegen bovenstaande achtergronden heeft de Cliëntenraad WIL zijn adviezen uitgebracht.

Daarbij zijn de volgende doelen bereikt:

- Positief is dat ten aanzien van het handhavingsbeleid een stap teruggedaan is. Er wordt meer gewerkt vanuit vertrouwen.
- Termen als zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid zijn uit het zicht verdwenen. Hiervoor is de term Bestaanszekerheid teruggekomen. Voor de Cliëntenraad WIL betekent dit dat met name ingezet moet worden op een beleid dat de uitkeringsgerechtigde niet alleen begeleidt naar werk maar ook toekomstperspectief biedt.

- Afgelopen jaar heeft de Cliëntenraad WIL voor mensen die een te grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt regelmatig beleidsvoorstellen gedaan gericht op het mogelijk maken om in het eigen bestaansniveau te kunnen voorzien en niet te afhankelijk te worden van aanvullingen, kwijtscheldingen, subsidies en voedsel- en kledingbanken. Afgelopen jaar heeft duidelijk gemaakt dat dit laatste een ingewikkeld proces is. We hebben een systeem gebouwd waar aanvullend op te lage uitkeringen een veelvoud aan organisaties, zowel professioneel- als vrijwilligersorganisaties, aanvullingen, kwijtscheldingen, subsidies en als sluitstuk voedsel- en kledingbanken verzorgen.
- De energievergoedingen zijn in overleg met de Cliëntenraad WIL zo snel mogelijk en met zo weinig mogelijk belemmeringen aan belanghebbenden overgemaakt.
- Ook ten aanzien van terugvorderingen die niet geheel terecht overgemaakt waren is soepel omgegaan.
- Steeds meer wordt, door de WIL, uitgegaan van de leefwereld van mensen en worden oplossingen gezocht voor de ontstane problemen voorop staan en niet de handhaving of wijze van verwijdbaarheid.
- Helaas door Covid is het niet mogelijk geweest om onze jaarlijkse cliëntencafé's te organiseren.

In 2022 hebben een aantal personele wijzigingen plaatsgevonden binnen de Cliëntenraad WIL (zie hiervoor het onderstaande schema). Naast de zittende leden brengen nieuwe leden nieuwe, andere, inzichten mee waarmee we verder konden. Gelukkig blijven de oude waarden en inzichten overeind waardoor we rustig verder kunnen bouwen. De leden van de Cliëntenraad WIL willen meer adviseren vanuit de ervaringen en vanuit wat zij tegenkomen in gemeentelijke adviesraden. Daarom zijn over de afstemming en werkafspraken nieuwe regels opgenomen in de verordening en het huishoudelijk reglement.

De Cliëntenraad WIL heeft in de afgelopen jaren een open, maar kritische werkrelatie op kunnen bouwen met het bestuur en de uitvoeringsorganisatie van de WIL. Ideeën worden gedeeld en bediscussieerd. Daarbij was een open oor bij bestuur en uitvoeringsorganisatie van de WIL. Het afgelopen jaar en de jaren daarvoor heeft de WIL veel extra inspanning moeten leveren door de uitvoering van extra inkomens- en ondersteuningsmaatregelen naar werkgevers en de doelgroep, zoals de TOZO, NOW en TONK-regeling, in verband met de gevolgen van Covid.

Uitgebrachte adviezen

Tegen de bovenstaande achtergrond heeft de Cliëntenraad WIL altijd de discussie gevoerd en de onderstaande adviezen uitgebracht:

- 26 januari 2022: Zienswijze herziene begroting 2022
 - Zorgen over de ICT-infrastructuur in de backoffice.
 - Opvattingen over het handhaven van de Nullijn in de WIL begroting
 - Inzetten van het crisisregime
 - In beeld brengen van de effecten van de gemaakte beleidskeuzes.
 - (Nog) meer inzetten op de leefwereld van uitkeringsgerechtigden.
 - (Nog) meer inzetten op participatie van de zwakste groepen in het bestand.
 - Gemeenteraden een uitdrukkelijker rol geven bij het stellen van prioriteiten en daaruit gemaakte keuzes.
 - Maatwerk toepassen bij het terugvorderen van “fraude”.
- 26 januari 2022: Reactie op procesbrief WIL 2023.
 - Gemeenteraden meer betrekken bij de uitwerking van de innovatieagenda.
- 26 januari 2022: Vragen over de invulling van het beleid ten opzichte van ZZP'ers.
- 10 februari 2022: Ongevraagd advies ten aanzien van armoedebelief en arbeidsmarktbeleid.
 - De Cliëntenraad WIL heeft haar eigen visie gegeven op haar visie ten aanzien van bovenstaande beleidsonderdelen. De inzet is in de inleiding terug te vinden.

- 1 maart 2022: Advies beleidsstuk handhaving.
 - De Cliëntenraad WIL kan zich vinden in de nieuwe aanpak t.a.v. het handhavingsbeleid
- 1 maart 2022: Zienswijze Implementatieplan Innovatieagenda WIL Gemeenten.
 - Meer inzetten op integrale ondersteuning / versnippering taken.
 - Zorg over de taakopsplitsing tussen gemeenten en de WIL.
 - Meer gezamenlijk inzetten op “Beschut werk” voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (arbeidsgehandicapten).
- 1 Maart 2022: Reactie op presentatie strategische agenda WIL
 - De Cliëntenraad WIL stemt in met de voorgestelde strategische agenda en ziet de uitwerking met belangstelling tegemoet.
- 23 maart 2022: Herziening Beleidsregels.
 - De Cliëntenraad WIL dringt aan op harmonisatie van de regelingen.
- 23 maart 2022: Ongevraagd advies Energie crisis / extra tegemoetkoming rijksoverheid.
 - Zorg dat de uitbetaling van de extra tegemoetkoming geen negatieve inkomenseffecten heeft.
- 29 april 2022: Advies Begroting 2023 en definitief herziene begroting 2022 alsmede de strategische agenda.
 - Gemeenteraden uitdrukkelijker betrekken bij de beleidsinvulling.
 - Vragen over de haalbaarheid van de streefcijfers.
 - De Cliëntenraad WIL is positief over de invulling van de “witte vlekken”.
- 29 april 2022: Advies op de kwartaalrapportage.
 - Kan de nieuwe kwartaalrapportage anders ingevuld worden. De huidige opzet is niet overzichtelijk en duidelijk hoe verschillende cijfers gelezen kunnen worden
 - Wat zijn de resultaten van de inzet van lokale werkteams.
 - Wat zijn de oorzaken van het wisselend beeld van de uitstroom.
 - Wat is de impact van onbetaald werk?
 - Hoeveel werkervaringsbanen leiden uiteindelijk tot vaste banen?
 - Is het inzicht in de mogelijkheden van mensen in beeld?
- 31 oktober 2022: Advies op de kwartaalrapportage.
 - Over het verschil tussen de beschikbare vacatures en de kwaliteit van de werkzoekenden
 - Wat kunnen werkgevers meer doen om deze functies “passend” te maken voor werkzoekenden.
 - Kan scholing daarbij ondersteunend zijn?
 - Kunnen jongeren daarbij extra ondersteuning krijgen, gezien de grote toename van deze doelgroep.
 - Hoe kunnen sneller beslissingen genomen worden bij aanvragen voor inkomensondersteuning.
- 31 oktober 2022: Vragen bij de Tweede kwartaalrapportage 2022 van de WIL.
 - Aandringen op herformulering van de doelstellingen (KPI's).
 - Zorgen over de discrepantie tussen vraag en aanbod.
 - Inzet naar werkgevers over functieaanpassingen om functies meer passend te krijgen
 - Hoe kan scholing helpen bij de bemiddeling?
 - Hoe kunnen we meer zicht krijgen op de effecten van de uitstroom.
 - Hoe kunnen we inzetten op een effectiever uitstroombelid voor jongeren.
 - De uitkomsten van het handhavingsbeleid zijn positiever dan voorheen. Is dit het gevolg van het nieuwe beleid?
- 7 December 2022: Jaarlijks overleg tussen het Algemeen bestuur en Cliëntenraad WIL.
 - Inzet was met name het armoedebelid de consequenties en uitdagingen voor de WIL en gemeenten.

Alle bovenstaande adviezen zijn op te vragen bij de secretaris van de Cliëntenraad WIL.

Mailadres: SecretarisWILCR@outlook.com

Samenstelling Cliëntenraad WIL:

de Huidige samenstelling van de Cliëntenraad WIL per 14 februari 2023 als volgt:

Zitting Namens	Naam	Functie	Notitie
Houten	Stephanie Schoenmakers	Penningmeester	
	<i>Maris van Leeuwen(*)</i>	Lid	Gestopt als lid juli 2022
	Erna Venema	Lid	Aanvang januari 2023
Nieuwegein	Shekoen Ramautarsing	Lid	Aanvang juli 2022
	<i>Marcel Sierman</i>	Lid	Van juli 2022 tot December 2022
	Hannie Sipman	Lid	Vertrokken December 2022
	Wim Verhaak	Voorzitter	Vertrokken Juli 2022
Lopik	Hans Meerstra	Voorzitter	
	Ada Goedhart	Lid	
IJsselstein	Theo Beijaard	Vicevoorzitter	
	Lennard de Kok	Secretaris	
	Martin Spanjers	Lid	
Adviseur	Maris van Leeuwen(*)	Adviseur	Aanvang augustus 2022
Vianen	<i>Diane Breedveld</i>	Secretaris	Vertrokken Juli 2022
	<i>Tonnie Jansen</i>	Penningmeester	Vertrokken Juli 2022